

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 снт.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 снт.

ВЕЛИКИ ЦИЉЕВИ

I. Одговори на ноту председника Вилсона

На ноту председника Сједињених Америчких Држава, господина Вилсона, одговориле су обе зарађене стране. Јавности су познати, у главним потезима, један и други одговор. Онај Централног Савеза управо није одговор. Председник Вилсон желео је — и то је главно у његовој ноти — да зарађене групе објаве своје циљеве рата, односно изнесу услове за евентуално закључење мира. Он је то тражио зато, што се уверио, да од немачког предлога о миру, онаквог какав је преко њега био упућен Силама из Споразума, не може бити ништа, јер предлог није био конкретизиран потребним условима. А одговор Централног Савеза на његову ноту ни по чему се не разликује од претходног предлога о миру. Зато је тај одговор у неколико и увредљив за Сједињене Америчке Државе. Он не може да задовољи председника Вилсона, јер игнорише његове жеље и не води рачуна о мотивима тих жеља.

Држање Централног Савеза није овако резервисано без крупнијих разлога. Он није ни смео ни желео, у свом одговору на ноту председника Вилсона, изнети и изложити своје циљеве рата. Зашто? Зато што је он повео рат у тежњи за освајањем туђих територија и владавином над светом. У самообмани о извесности крајњег успеха, он је са овим својим циљевима рата правдао употребу крајњих средстава. Као »будућем победиоцу« није могао нико судити за злочинства и нечувена свирепства. Међутим, победа му је измакла коначно. Он сам то осећа и потпуно је свестан неизбежности катастрофе. Само он то крије од својих народа. Он их још и сада обмањује својим »победама«. А кад би, одговарајући на ноту председника Сједињених Држава, изнео и изложио циљеве рата, он би морао, хтео не хтео, пред својим народима признати

своју слабост и одрећи се задовољења завојевачких прохтева, а то би, свакојако, морало депресивно утицати на дух народа и војска; или би, с друге стране, био принуђен признати пред целим светом своје завојевачке циљеве рата, што би, врло лако, могло изазвати општи револт целога света, па чак и потребу интервенције неутралних, да би спречили и отклонили, и од човечанства и од самих себе, ужасе завојевачког насиља и ударе страховите несреће. И у једном и у другом случају Централни Савез ставио би себе у тежак и скоро безизлазан положај. Зато је он претпоставио одговор без одговора, колико да не раскине и са најосновнијим обзирима међународне формалности у односима према још неутралним Сједињеним Америчким Државама.

Сасвим друкчије стоји ствар са одговором Сила из Споразума и њихових савезница. Оне нису имале разлога да не изнесу, и пред неутралне, и пред непријатеље, и пред цео свет, своје циљеве рата. Оне рат нису тражиле; оне га чак нису ни желеле. Примиле су га из невоље, јер су тежње Централног Савеза довеле биле у питање не само њихове сопствене интересе, него и правни поредак, слободу, културу и будућност целог човечанства. Отуда њихови првобитни ратни циљеви нису прелазили жељу успешне одбране и уништења сваке опасности од будућих сличних атентата. Аналоган томе је и садашњи њихов одговор на ноту председника Сједињених Америчких Држава. У њему су оне, после свестраног и аргументисаног образложења, иставиле и изложиле своје циљеве рата, а обухватиле су их у ових шест тачака:

»Циљеви рата не могу бити изложени до детаља, нити могу бити изнесене подробности о компензацијама и накнадама за причињене ште-

те све док преговори не буду били отпочели, али просвећени свет зна, да оно, што се пре свега намеће, јесте:

- 1). Васпостављање Белгије, Србије и Црне Горе и плаћање оштете за причињене штете;
- 2). Евакуација заузетих територија у Француској, Русији и Румунији са одговарајућим накнадама;
- 3). Реорганизација Европе и успостављање једног режима, заснованог на правди, који би пружио свима народима, малим и великим, пуну слободу и безбедност с погледом на њихово економско развиће;
- 4). Јемство да ће њихове границе бити обезбеђене од сваке инвазије са сува и са мора;
- 5). Повраћај провинција отетих Савезницима насилно или мимо воље њихових становника;
- 6). Ослобођење Италијана, Словена, Румуна..... испод туђег јарма и..... становништва које је стављено на милост и немилост тиранији Турака».

У овом одговору изложени су главни циљеви рата Сила из Споразума и њихових малих савезница. Они, истина, нису нити су могли бити детаљисани. Али је ту изнесено оно што је главно, без чега не може бити говора ни о каквом миру или прекидању рата.

Сам по себи овај одговор представља један докуменат од огромне међународне важности. у њему је — ако се то сме тврдити — изложена блиска будућност целог човечанства. Кроз њега, у пркос тога што је његово потпуно реализовање условљено великим напорима и многим жртвама, провејава мир, правда, слобода и срећа света, а првенствено Европе, нове, препорођене и цивилизоване Европе.

Сви побројани циљеви одговарају великим и племенитим принципима, изложеним у основним разлозима примања наметнутог рата. Они, и овакви какви су, не прелазе првобитне границе самоодбране и одбране човечанства од крваве агресивности и наметљивости владавине грубе силе. У њима нема ничега, што би могло дозволити за-

кључке о каквим завојевачким тенденцијама. Само исправљање насилних измена и инаугурирање права и слободе са гаранцијама за будућност и ништа више. Зато је њихов одговор примљен у свету и са симпатијама и са одобравањем.

За нас, Србе, овај одговор, односно изложени

циљеви рата наших великих и моћних Савезника имају нарочитог значаја. У њима су наши интереси изложени, у главnome, у свој потпуности њиховој. Они нам још сада представљају изгледе наше лепше будућности. С тога је о њима, и с те стране, потребно нарочито проговорити.

Б. Лазаревић

Са српског фронта

— Из мојих белешака —

Коморције.

Тема је неблагодарна — непопуларна. Ја сам свестан да се подухватим тешког посла. Против заблуда је најтеже војевати. Али ја знам и то, да таме чиним до број дела.

Један наш одличан војсковођа — филозоф, једном приликом, у разговору, рекао је, између осталог, ово: Кад видите добро и добру војску, да је можете брзо употребити где је потребно — ратовати није вештина. Вештина је организовати појединца да правилно фувиционира.

Дакле, вештина је уредити коморциску службу.

Ја нисам посвећен у војничке ствари толико да бих, са ауторитетом, о томе смео да пишем. Читао сам доста књига, у којима се описују борбе и битке. Читао сам опис битке код Ватерлоа од В. Хуга; описе ратних догађаја и битку код Бородина од Лава Толстоја. Бавим се на нашим фронтима од 1912. па до данас. Посматрао сам битку код Битоља и око Једрена, у турском рату. Борбе око Видина у бугарском Борбе на Космају, Вису, Комајони, Торлаку у аустријском. Од почетка наше офанзиве, у овој години, на солунском фронту, па до данас, бавим се једнако на српском фронту. Упоредјујући оно што сам лично видео — ја сам дошао до закључка да је најистинитији опис борби и ратова у делима графа Лава Толстоја. А, Толстој се нарочито свуда трудио да истакне да ратовање није вештина.

Али, то је већ друга тема на коју ме, и против моје воље, наводе — коморције. Тема је суптилна, растегљива, клизава. Ја, као невојник, лајик, не смем на њу да наћем. Нарочито то не смем данас, кад се стратегијом и тактиком, као ратним вештинама, величају сви успеси, а покривају и објашњавају неуспеси у рату.

Ја прелазим на моју тему, ко-

ја нема никакве везе са тим вештинама. Прелазим на коморције.

Треба моји читаоци, пре свега, да знају и то, да је мој »рок оружја«, као ратног дописника, сличан коморциском. Ја на бојном пољу купим вести, мећем у моју торбу и шаљем у позадину — новинара. Коморције раде исти посао. Они, из позадине, товаре хлеб, месо, зоб, сено и — новости. Све то доноси на фронт. Притом и ја и они — коморције — преживљујемо тешке дане, пуне опасности. Коморције морају вићи ноћу, да бирају заклоне и јаруге. Они морају чувати своје товари и своје. Ја од непријатељских метака. То истиним и ја, са мојим извештајима. И ја — употребим парадоксе — бирам заклоне, обилазим препреке, прескачем домбе, бодљикаве жице, курјачке јаме, чувајући своје новости од бомбардовања.

Притом имај увек пред очима онај Ненадовићев одговор. Кад га је читалац упитао, прочитав његову књигу о црногорцима: ама, г. Ненадовићу, ви све лепе ствари написате о црногорцима — зар код њих ништа ружнога нема? —

— Наставиће се —

Југословени и Југославија

Под утицајем добивених извештаја, да Аустро Угарска намерава, у скорој будућности, објавити Југославију као зависни део аустро-угарске монархије, под управом цара из хабабуршког дома, — уједињени представници југословенских организација, Словенског Благотворног Друштва, Друштва Словенске Узајамности, Друштва Словенског Научног Јединства, Руско-Српског Друштва, Друштва Саборна Русија, представника југословенске мисије у Петрограду, донели су 14. децембра ову резолуцију:

»Велики рат води се у име стварања гаранција за сталност

мира и ослобођење у културном праву оспособљених народа за политичку самосталност, а мир је за Русју немогућан без ослобођења свих Словена. За то и акт, којим се жели да оствари тобожња југословенска држава, тако је исто лажан као и привидна независност Пољске прокламоване од немачких генерала.

Југославија, као уједињена, слободна и независна држава, мора бити створена према слободно изказаној вољи Јужних Словена, без икакве везе са елементима који су туђи Словенству. Хабзбуршки вековни му учители и у пропастители Словена свакако не могу узети на себе улогу пренодилаца Јужног Словенства.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —

Солун, 6. јануара.

Јуче, и поред рђавог времена на целом фронту, вођена је јака артиљеријска борба на италијанском фронту и код коте 1248 северно од Битоља.

Француски коминике

Париз, 6. јануара

Претпрошла ноћ прошла је на миру. Пред вече на горњем току Мезе, после бомбардовања од 3 часа, Немци су употребили зарушљаве гасове у шуми Шевалије. Француске су трупе одбиле једну серију напада извидница. Непријатељ је имао знатне губитке од наше артиљерије и миноградске ватре.

Бенглески коминике

Лондон, 6. јан.

У току претпрошле ноћи у локалним операцијама остварено је неколико успеха северно од Бокура и Ангра. У току јучерашњег дана наша је артиљерија бомбардовала непријатељске положаје источно од шуме Греније и источно од Прогштерта.

Непријатељска је артиљерија била активна јужно од Саја Савезела. На западном фронту обична канонада.

Италијански коминике

Рим, 6. јануара

На фронту Карса италијанске батерије јако су одговарале једном нападу авиона. Један је оборен близу Брестеовизе.

У Албанији италијанске су трупе заузеле Диволес и Ару, северноисточно од Према, у близини Жаскавики, на друму за Корчу.

Руски коминике

Петроград, 6. децембра.

Западни фронт. — У области Сановике јужно од Сморгоне наше су извиднице продрле у непријатељске ровове где су се на ба-

јонат бориле са непријатељем у области западно од села Селпринска; наша је артиљерија разрушила непријатељске законе.

У области села Криче на реци Бистрици једна непријатељска извидница од 100 људи приближила се једном нашем положају. Тучана унакрсном ватром приморана је била да бежи бацајући оружје и муницију.

У Карпатима непријатељ је после јаког бомбардовања предузео офанзиву на вис 10 врста јужно од брда Псени, али је био одбијен.

Румунски фронт. — Покушаји непријатеља да пређе у офанзиву према вису јужно од реке Ојтуза били су спречени нашом ватром.

Румунске су трупе одбиле је дан напад јужно од Монастирке-Каснуле.

Југозападно од Пралсе Румуни су опколјили један вис који је непријатељ држао, заробили многе војнике и запленили 4 миноградске.

На дунавском фронту пушкарање.

Румунски коминике

Јаш, 6. јануара

На целом фронту од Дорне до Црног Мора ситуација је непромењена. У току дана били су сукоби патрола и бомбардоване непријатељских фортификација. На осталим секторима акције без великог значаја.

Румунски успех

Петроград, 6. јануара

Румуни су предузели један јак напад који је крунисан успехом северно од Сунице.

Немци у њиховим коминикима признају румунски успех, јер кажу да је уздата наредба трупама да се повуку испред непријатеља бројно надмоћнијег. Опште убеђење је да руска појачања привлазе и да су због тога Немци врло узнемирени.

РАЗГОВОРИ О МИРУ

— Одговор Кине —

Париз, 6. јануара.

Кинеска је влада одговорила на ноту председника Вилсона о миру. Она, између осталог, изјављује, да је Кина пацифистичка држава коју је светски рат нашао у моменту реорганизације. Кина не може рачунати у овом моменту на финансијску и индустријску помоћ ратујућих страна. Кинеска влада изражава своје симпатије према кораку председника Вилсона и изјављује да је готова да у будуће дела свима средствима да се поштује принцип једнакости између народа и да се отклони неправда и брутална агресија.

Пред новом нотом г. Вилсона

Лондон, 6. јануара.

Дописник «Келнше Цајтунга» телеграфисхе из Њујорка, да ће се у новој ноти, коју ће председник Вилсон упутити ратујућим странама, истаћи питање: да ли је закључене мира могуће. Председник Сједињених Држава желео би да се не прекине разговор о миру. Вероватно је да ће он, уместо да саопшти Берлину одговор Споразума на његову ноту, тражити начин, да обадве ратујуће групе изложе услове који би омогућили крај борби.

Изјава Хендерсона

Лондон, 6. јан.

Г. Артур Хендерсон, министар без портфеља, изјавио је следеће поводом маневра о миру: «Пошто смо ми ушли у рат да постигнемо један узвишени идеал који је изнесен у одговору Савезника председнику Вилсону, крајњи триумф не може бити код оних који, без грвже савести и кајања, још и сада живе у заблуди.

Пошто смо ми, као уједињени народ, надахнута правдом, жртвовали све наше напоре да постигнемо племенити циљ који смо себи ставили у дужност, и пошто смо истрајали са храброшћу и одлучношћу на томе, победа мора бити ваша, и ова ће година бити нова ера једног плодног мира. Будући мир не може бити задовољен ако се не увишти пруски милитаризам и ако се не установи једна лига народа доста јака, која би ограничила наоружање и осигуравала времену међународних за-

кона. Тај мир спречиће сваки конфликт између народа и угушиће сваку насртљивост једног народа или владара.

РУМУНИЈА У РАТУ

Сенат за продужење рата

Рим, 6. јануара

«Ендепавданс Румен», која сада излази у Јашу, пише:

«Румунски је народ показао целом свету, да је Румунија данас много јача и гордија него икада; Њена је воља јака, јер жели да победи; она је горда, јер и ако

је земљиште окупирано њена је душа остала непоколебљива».

Наименовање бившег министра спољних послова, г. Порумбару, за председника сената, мотивисано је потребом да се постави за шефа тога тела једна висока личност која би могла са ауторитетом дариговати владином политиком. Г. Порумбару је и потписао објаву рата.

Споразум је не може бољи бити између новог председника Сената и г. Братијана.

Румунски је Сенат, после овог наименовања, изјавио да ће потпомагати политику продужења рата.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Руси за Србију.

Јављају из Петрограда: 11. децембра држана је прва конференција под именом «Србија и Русија», а под председништвом Василева, члана Государственог Совета. Цело вече бурно је манифестована љубав и оданост руске публике према Србији, а осуђена Бугарска и сви они, који су је икада помагали. Говорници су истакли, да је Србија постала савио овога рата и очигледно показала, како треба разумевати националне и човечанске интересе. Они су нагласили, да је Србија својим духом и својим делима већ постала велика, али да мора и стварно да буде велика, и уједињена у границама Југославије.

Говорница Василев, Белћ, Арабаџи, Бранканев и Кнез Манзијев говорили су у том духу и били су бурно поздрављени. Многбројне и угледне личности јасно су манифестовале своје интересовање за судбину Српског Народа. На овој вечери, српска ствар постигла је огроман успех.

Одликовање Артаманова.

Њ. И. Величанство цар Никола II. одликовао је г. Артаманова, орденом Св. Станислава са лентом. Честитамо г. Артаманову на одликовању.

Производства.

Пуковници из штаба Источне Војске г. г.: Жакемо, начелник штаба, Мишо, помоћник начелника штаба, и Мас, произведени су у чин бригадних генерала. Новим генералима упућујемо своја честитања.

Комбинације о новим корацима.

Из Атине јављају: Политички кругови у Вашингтону сматрају да одговор Савезника не искључује нову интервенцију неутралних држава у корист мира.

Транспорт трупа.

Из Атине јављају да је решено да се убрза транспорт трупа. Велики део ратног материјала биће пренет морем.

Одреди у Св. Гори.

Јуче се је искрцао у Св. Гори још један одред француско-руски. Он је посео бугарски манастир Зограф.

Српски потпорни фонд за својску сирочад

Овдашњи представници «Српског Потпорног Фонда» из Лондона уверивши се лично о оскудници која влада на рекупираној нашој територији, чије су становништво Бугари опљачкали и оставили га не само без мрса, већ и хране у опште, снабдели су извесне војне установе по селима, нарочито амбуланте, са кондензованим млеком, чајом, поврћем и другим животношћу намирницама, те ове кувају топла јела и напитке за сеоску сиротну децу, која из околине долазе и прихрањују се.

Ова паметна и племенита идеја наших великих пријатеља благотворно ће утицати на окрепљене наше ослобођење омладине, ванурене гладовањем под бугарском управом.

Међусобна свађања.

Аустријски посланик Евлерман немачки демократа, публиковао је једну брошуру у Берлину, у

Ф Е Љ Т О Н

ЈЕДНО ЕНГЛЕСКО ВЕЧЕ О СРБИМА

— Крај —

Ту ствар морају наши пријатељи из великих европских нација да имају стално у виду, ако хоће да разумеју, зашто ми не престанемо тражити јединство нашег народа — и више од тога, уједињене свих средњих југословенских делова нашег племена. Једино јединством моћи ћемо ми постати ову важност, ово културно значење за којим тежимо. Као што не можемо замислити да један жив организам може да врши своје функције најбоље у распарчаном стању, где сваки орган ради за себе и одвојено од осталих, тако не можемо да замислимо ни право неко суделовање нашег народа у историји чове-

чанства, све док се испокојавани његови делови не скупе у једну живу органску целину.

Енглески народ који толико векова живи у величини, јединству, слободи и независности знаће најбоље од свих народа на свету шта ти услови значе за народни и за индивидуални живот, и ви сте најбоље у стању да разумете нашу тежњу за слободом, и да нам будете најснажнији помагачи у нашој борби за ову.

Док смо били под турском господством, кад су готово сви делови нашег народа живели уједињени под истом — ма колико

неповољним — спољашњим животним приликама, створио је наш народ, имајући свуда један исти циљ пред собом, своје народно песничтво и традиције, своје јуначке песме, чије су велико, често човечанско значење и лепоту најбољи представници свих европских нација високо ценили; оне узвишене примене мушког херојства и издржљивости, пожртвовања и верности, сталне готовости јунака да заштити и брани потиштене сјајније правде и добре од рђавих и незаконих људи. И тако се можемо надати, да ћемо у будућности, уједињени под бољим животним приликама, и када буде сваки добар и велики утицај и све што је напредно и културно, имало слободног приступа к нама, да ћемо тада наћи нараз наше народне духовне способности и у другим творевинама,

које ће бити бар равне по општој културној вредности нашим народним песмама и традицијама.

Наше данашње патње влисење најбољи су јемац, да ће наши велики задаци бити остварени. Јер увек је незадовољено човечанство било оно, које је стварало велика и највећа дела у историји људске културе. Они који су задовољени, немају пред собом даљих неких циљева; као источни народи, који живе тропи и задовољни у својим мрачним и прљавим домовима и мрачним и магловитим религијама. Ми, европски народи, не можемо да будемо задовољени. Што се више песме у висине свјетлости јасноће, све нам се више шири хоризонт и све узвишеније постају наше жеље и тежње.

«Excelsior» био је јуначки узвик великог песника нашег јези-

ка Лонгфелса. «Напред, увек напред!» биле су речи које је ваш највећи национални песник Тенис слуктио из «занемелих гласова мртвих». То су праве дозине данашњих дана! Оне ни кад не могу да значе: натраг у варварство, натраг у неслободу, у роштво народно, у повикење људско! које траже наши заједнички непријатељи. Оне могу у век и једино да значе: само напред, у човечанској култури, у националној слободи, у људском достојанству!

Велика је заслуга Енглеске, што је увек правилно схватила, куда води струја људског прогреса и да се она, та струја, никад не може одвратити у назад, да има ствари намеђу неба и земље, које никад не смеју да заборавају ни обични људи, а још мање они, који воде људе. Та

који говори о националној ау- стриској организацији. Он при- писује убиство у Сарајеву неза- вољству и мржњи које су Ма- дари својом агресивном полити- ком проузроковали код народа у монархији: политиком коју је потпомагао Франц Фердинанд.

Мађарска штампа са огорче- њем пише против посланка и наива његов поступак срамним.

Нове жртве бугарског вар- варства.

Продужујући бомбардовање Битоља, Бугари су последњих дана убили следећа грађанска лица: Сатма жена Исака Коса- рина стар 40 година, Соломон Шабан Алоџета од 16 год, Ра- јина жена Демјана Мавсте од 40 година, Исак Морево од 14 година, Дериш Н. и жена му из Кенали, Сиван Неси од 20 год. Сухон Н. 20 година, Мустафа Н. 5 год. Фама Осман 30 год. Омера Осман 8 г.д. и Рајиша Нер од 39 год. Рајина: Терзија Моша 14 год. Јанов Давид 45 год. Зајија Шеба 14 год. Бу- хар Коен 12 год. Врџа Коен 5 год. Сара Дубоџар 31 год. Сми- ја Бесо 35 год. Бојана Пеев 20 год. Раух Амет 40 год. Босил- ка Цвета Трпковића 45 год. Давид Коен 13 год. Соломон Тодорено 14 год. Сахир Наво 27 год. Раџан Мардоџиј 30 год. и једно дете са села од два месеца. Од војника нико није ни погинуо ни рањен

Пуштање Венизелиста.

Из Атине јављају: Шеф поли- ције, Каригунис, и шеф вазне- не секције у министарству правде, Брава, отишли су синоћ у војне тамнице и пуштају у слободу генерале: Коранаев, Зидбраваки- са и Маврудјаса. Затим су оти- шли у тамницу Авероф, где су ухашени Генакио, председник атинске општине и Киров, ди- ректор «Естајес», те су и њих пуштају у слободу.

Директор полиције је најавио поводом тога, да су сви вени- зелисти, решењем министарског савета, пуштени у слободу, и да се немају бојати никакве опас- носети. Број ослобођених вени- зелиста до сада износи 160.

Г. Ламбраваки, одговорни у- редник «Патриса», оптужен за веведају у афери Рупела, ни је пуштен у слободу.

О писму кајзеровом.

Хавасова Агенција јавља: Ко- ментаришући кајзерово писмо у-

пућено канцелару, листови нала- зе у овом чудноватом документу једног славног комичара. Штамп се нарочито диви снази његовог писца која га оспособљује да заборави да је он виновник рата убиства и злочинства и која га уздиже као «ослободивоца чо- вечанства». То је писмо скоро смешљено. Извесно да је оно писано после одбијања Савезни- ка да приме преговоре о миру.

Читуља.

Ђорђе Барловац, генерални консул у пензији, умро је пре месец дана у једној пештанској болници.

Распарчаване Аустрије.

Чешки професор Масарак пу- блеиковао је један чланак у «Вер- кли Деспаче», у коме истиче по- требу распарчаванја Аустрије, да би се задовољиле национал- не аспирације Србо Хрвата (Сло- венаца, Румуна, Чеха, Пољака и Италијана. Неколико милиона Немца, који остају, могу се пресељени у Немачкој. Спора- зум ће, распарчавати Аустри- ју, применити принцип народ- ности и потпомоћи своје инте- ресе. Јер дунавска монархија је данас потчињена Немачкој, та- ко да ова броји 115 милиона становника, док после распар- чаванја имала би само неколи- ко милиона више него што је имала пре рата.

Исправна.

Погрешно је изашло у прак- јучерашњем броју да је г. Р. А. Раје професор првог универ- зитета. Г. Раје је професор до- занског универзитета.

Пажња.

Гимназисти који желе ићи на продужене школовања у Фран- цуској имају се пријавити Гене- ралном Консулату ради уписа. Из канцеларије Генералног Консулата Бр. 7.

Руски лист у Солуну.

Јутрос је изашао први број дневног руског листа у Солуну под именом «Руски Голос». Цена му је 10 лепта од броја, а изван места 9 драхми свака три месеца. Директор је ласту Д. Ив. Дамас- кинос, а администратор Илија Камбици. Адреса му је: Улица Франкон 28, Телџи-хан.

Благодарност.

Приложили Владаним Коме- сарима: Г. г. Срђа Јанчић војнич. ма-

јор и Стојан Јанчић рез. наред- ник 50 динара да се подели си- ротним српским избеглицама и 50 динара за дочек рањеника а за покој душе свог сестрића — брата погинулог Милана С. Ма- јовића капетана.

Г. г. Душан и Петар Матић обвезници команде жел. службе 20 драхми да се подели сиrot- ним српским избеглицама о њи- ховом врсном имену св. Јовану.

Г. Радисав. К. Матић учитељ војнич. поручник 15 драхми да се на дан Св. Саве подели ђа- цима избегличке школе.

Владани Комесари и овим пу- тем изјављују, у име сиrotних српских избеглица, своју благо- дарност дародавцима.

Из канцеларије Владаних Ко- месара, 5. јан. 1917. год. бр. 37, 39, 44. — Солун.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај — Солун, 5. јануара 5. јануара није било важних догађаја.

Корацци у Атини

Атина, 6. јануара «Неон Асти» јавља, да је јуче генерал Бускије, француски војни аташе у Грчкој, предао војном министру једну допуњавајућу но- ту у којој се тражи пренос пу- кова који логорују на Крфу и Сент Мору.

Енглески генерал Филите по- сетио је јуче председника мини- старства Ламброса и шефа гене- рал-штаба Стратигоса.

Енглези о Сазонову

Лондон, 6. јан. Говорећи о евентуалном на- меновању Сазонова за послани- ка у Лондону «Морнинг Пост» пише: Наједно евентуално на- меновање није могло прозвевати тако велико задовољство у Ен- глеској! Поверљиве Енглеске у Русију повећало се је царевим избором, јер наша земља цени држање Сазонова од времена када је био министар спољ. по- слови. «Дејла Њуз» и «Дејла Кроњил» изражавају исто ми- шљење.

Настојања Централних Сила

Лондон, 6. јануара. Дописник «Морнинг Поста» у Амстердаму јавља да ће Немач- ка објавити услове мира после идућег већања у парламенту.

«Нова Слободна Преса» пише: И поред одговора Споразума Вилзону, рад ће се у корист мира наставити.

Манифестације у Лајпцигу

Царих, 6. јануара. Велика је манифестација про- тив рата била у Лајпцигу. По- сланик Рисел, износио је протаву- речност политике канцелара, за- хтевао је да се публикује циљ свог рата.

Атентат против Тисе.

Хаг, 6. јануара. До скоро прикривани атентати извршени су на грофа Тису. Не- ки Миконски покушао је да га из револвера убије на мосту ко- ји везује Будам са Пештом. Тиса је нападнут још једаред, када је излазио из парламента.

Једно дипломатско питање

Њу-Јорк, 6. јан. Г. Мансинг, државни секретар у министарству спољних посло- ва, тражио је од немачке владе тачне податке поводом вести да су неутрални дипломати позвани да напусте Букурешт, пошто так- ва одлука нема председава.

ПОШТА ИЗ СРБИЈЕ

Из Обавештајног Биро-а Срп. Црв. Крста Андигонидон 6. - хотел «Мазарет»

Именована лица моле се, да се јаве својим породицама које за њих питају преко овог бироа јер ни до данас немају никаквих вести о њима; и то:

— Милован Марковић држав. пушкар да се јави брату Свето- мизру К. Марковићу поручни- ку који је заробљеник у Хаји рихо-грину у Аустрији, и да од- мах пошаље новац родитељима која су у великој оскудици.

— Благоје Павловић из Ку- лича код Смедерева да се јави својој жени која га тражи.

— Моша Соломон из Београ- да да се јави својој жени Су- тави Соломон која је у Београду.

— Својим породицама да се јаве: Божидар П. Петровић пору- чник, Милозгач Нушаи војник, Петар Анѓанџковић вој. пекар Јова Стојановић војник, Душан Ђорђевић Ранкић железн., Бо- жин С. Илић пинаред, Љубомир Тривунац војник и Васолије Ми- тровић наредник.

Сва су ова питања из месеца децембра, а добијена су овде 26. дец. Моле се именовани, да своје одговоре пошљу овом би-

роу, да би се доставили њихо- вим породицама, у одговорима нека се позову на број листа у коме је питање одштампано.

ПОШТА За Србију

Алекса Поповић пита га сво- га оца Јована Анђелковића све- штеника и брата Милана По- повића из Неродимља бажу Фе- ризовића и јавља да је здрав. Извештај истим путем на број поште 510.

Манојло Манојасвић преглед. кола од ж. извештава сестру Ружицу Манојловић Београд ул. Краљева Мара бр. 18, да је жив и здрав са Жарком и Ра- домиром.

— Потпоручник Јован Љ. Ман- чић извештава Луку Глишића у Тузрији да је здраво и моли за извештај о његовој фамилији на пошту бр. 4, и да ли су добили новац 650 драхми.

— Аврам Милетић, капетан, моли Михаила Николића, трговца из Чачка, да сазна, да ли су у животу и код куће његова жена Милица, син Момар и остала фа- милија, која живи у селу Вачи, среа драгачески, па му извештај што пре достави, јер од њих до данас никакав извештај није до- био и у великој је брзи. Он је са браћом Јевремом, Гојком и Тихомиром жив и здрав.

Из Обавештајног Биро-а Српског Црвеног Крста

Места у Србији у која се мо- же слати новац, према извештају Друштва Српског Црвеног Крста у Женеви од 25. тек. мес. По новом 1916. год.

а) Окупирана од Аустрије: Аранђеловац, Београд, Ваљево, Горњи Милановац, Јагодина, Кра- гујевац, Краљево, Крушевац, Ми- тровица, Нови Пазар, Обреновац, Паланка, Пожега, Пријеполје, Смедерево, Ужиче, Чачак, и Шабац.

б) Окупирана од Бугарске: Алексинац, Болевац, Бор, Гра- диште, Велес, Власотинци, Врање, Дебар, Зајечар, Кавадар, Кња- жевац, Крива Паланка, Крушево, Куманово, Кучево, Лесковац, Не- готин, Ниш, Охрид, Призрен, Приштина, Првлеп, Прокупље, Пирот, Пожаревац, Параћин, Ре- сан, Скопље, Соко Бања, Тетово, Тупривија и Шгини.

Из Обавештајног Бироа Дру- штва Српског Црвеног Крста у Солуну, 4. јануара 1917. год.

стална свесност о томе, шта је истина и правда и шта је најви- ше, шта је најбитније у људском животу, било је оно, што је ство- рило величину Енглеске. Та «оз- билност живота», одевена у ле- поту, — као што бла ја био сло- бодан да допунимо фини фразу Матју Арнолда — то је оно што учинило нашег песничтва, глав- ног изражаја душе једног наро- да, и из наше филозофије и нау- ке и вештина.

Не могу пропустити, да поме- нем у овој прилици, да ма како да смо до скоро још били далеко од вас, ипак наша модерна кул- тура показује неколико важних трагова и знакова енглеског у- тцаја. Први од свију, наш До- ситије Обрадовић, човек кога ми зовемо оцем наше нове књижев- ности и чија је важност већа не- го само литерарна, а који је бла-

годарећи срећном случају доспео у Енглеску и неколико месеца живео у Лондону, искусно је ја- ког утицаја од Адисона, од кога је примио ону љубав за истину и ону веру у људски разум, ко- је су учиниле од њега главног пропатора просветљења и првог великог уводитеља западно-европ- ских идеја у наш књижевни и друштвени живот, на крају 18 и почетку 19 века. Други пример је највећи песник нашег народа, владика црногорски Петар Пе- тровић Његов, коме је Милутинов «Нагубљени Рај» дао у најмању руку сугестију за његову узви- шену филозофску песму «Луца Микрокосма», која стоји готово јединствена у читавој нашој ли- тератури. Под благотворним ути- цајем Шекспировим створена је наша народна драма и опшме- њена наша позоришта, као што

је снажни дух Бајровов, који је на све европске литературе ути- цао и обогатио их, дао и нашем песничтву неколико од његових најбољих епских производа. На последњем месту, но не као нај- мање знатан, да поменем и ути- цај нашег модерног песничтва, Д. Г. Розетија, Р. Браунинга, Сван- берна на наш најновији песнич- ки покрет.

На пољу филозофије, наш нај- славнији филозоф, Јосиф Руђер Бошковић — која је неко време живео у Лондону, тамо умро и сахрањен у Пантеону великих људи, у Вестминстерској опати- ји — развијајући даље Њутнове идеје, створио је своје најорги- налније идеје, чају су далекосеж- ну важност почели у новије до- ба све више да цене и којима се чак тако критичан филозоф,

као што је Ниче, дивио.

Ја сам поменуо ово неколико имена тек да нагостим, колико добра ми очекујемо од Енглеске, од њене духовне и материјалне културе, када једном будем^о јаче везани једна другима и саобра- ајно и непосредним упознавањем а на добат и корист Србије — и на величину и славу Енглеске! — (Пресо В. Р.)

САОПШТЕЊА

— Да вредстане канцеларија Владаних Комесара г. Аранђел Вучковић трговац из Трстеника ради саопштења по својој молби број 31.

— Војин Крстић гостионичар, да се одмах јави Владаним Ко- месарима у Солуну бр. 27.

— Петар Атанасјевић шеф ж.

станице моли сваког који би ма шта знао о његовом брату Љу- бомиру—Љуби Атанасјевићу ре- зерв. пеш. капетану који се као болестан евакуисао и до данас се није никако на сва тражена јавио да га извести преко војно- жел. инспекције пошта 999.

— Милорад Петровић има кар- ту од сестре Милице из Београ- да, Немањина ул. бр. 24. Нека се обрати у штампарију Аква- роне. Карта је код г. Драгољуба Петровића, штампара.

— Стеван Лукић, јак наредн. санит. одељ. пошта бр. 16 тражи стрица Богдана Ст. Лукића чи- новника.

— Славко Милић, проф. моли да му се јави Чедо Ђорђевић проф. или ко би знао, где се он налази. Извештај послати преко уредништва овог листа.

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 лепта и 1 драхма

Продају се свуда

Главна продаја у филијалу Атлас кноск Бела Кула
 ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30
 151—

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, нотаре — партијана и нешпартијана. Коверти, Увијајућа хартија;
ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне каквоће.
ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величине и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОЋУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија и за повез књига и протокола.
КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање посетница у најредно лепим мустрама.
МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и аксијенци.
 ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ
 38—60

СИНОВИ Г. А. ЗРЕРА И К^О ДТД.
 СОЛУН
 НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:
 Пезамантерије, чарапа, бижутерије, марица, чизма, цвјетлике, платна, мушета, Париских артистича, женске конфекције, гвожђарије и т. д.
 — ЦЕНА УТВРЂЕНА —
 Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Киз	Див. 1.—
"	Гмубел	" 0.80
"	Јака	" 0.65
"	Афрос	" 0.50

126—

Најстарија и највећа радња у Солуну
 праве помодне ребе

МЕРКАДО ЈЕСИД

улица Венизелос бр. 31.

Пришеле су огромне колачине МЕКИНТОНА за госпожу даме, за г. г. мешајерске и кољичке официре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које кондукују сваку конкуренцију.

Велики избор женских налета од платна, штофа и т. д. најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље пришеле штофови за коостме, велике ширине и шевкота, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 68—

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
 са возувске лаве
 — БЛУЧА КРВ КО ЛАВА —
 ЦРНО и БЕЛО

у бурадима и на криму, у магацину Праклијева улици бр. 7—сокачић.

Дрегерија Гуслар

ПРОДАЈА ВИНА РАДЊА

МИША ПОЛИЋЕВИЋ И КОМП.
 добила је велику количину талијанских вина, као: Марола, Барбарито, Везув и бело Де паста. Продаја у флашама по умереним ценама.
 Магацин се налази на кеју ко фрине Генерал Штаба. 28

Стовариште
 израђеног дувана, цигара и цигарета

Ј. ВАСТОС

Чист Хава Екстра-Фина

Ставља на знање својој поштованој војној клијентици да је француска чувена кућа Ј. Вастос отворила стовариште цигара и цигарета у белом пакетићу, чиста Хава, нарочито за господу официре, као и у главни и ружичастим пакетићима.
 Стовариште се налази у улици Победе (Ники) бр. 39.
 Продаја искључиво само за војнике савезничких армија.
 Продаја на велико и на ситно. 42—

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС
 специјалиста за унутарње болести. — Управник болнице за заразне болести

Прими сваког дана од 11—12 часа и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у зграда француске болнице — а од 2—4 по подне у своме стану улица престола, изолационна Борја бр. 35 — уредно гд. за булеваром краља Константина

Поткожно убризгавање Неокалварина као и новог француског препарата „Galy“ проглашује официјиса. 62—

АТИНСКА БАНКА

ова част известити публици, официре и војнике, као и српске избеглице да је отворила језуку филијалу у кну улице која чини угао са „Грчком Народном Банком“, а према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе тежиште новца изговим породицама у Француској, Алжиру, Гвинеју, Руски, Корзици у свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним градовима Србије.

Филијала је узела на себе и следеће банкарске операције:
 Куповину и продају отрани монете, емисију кредитних листова; налоге за новцате у свима европским Грчце, Европе и претоморских земаља; берзанске налоге и мендате купони итд.

Сам тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примила је на себе депозиције новчаних прилога који су му намењени.

ДОБРА ВЕСТ!

Дирекција „Беле Куле“ част је известити г. г. српске официре, да је она отворила свој локал „Вармете Беле Куле“ са групом од 24 артиста, најбољима, који се налазе у Солуну. Међу артистима је и српски дует: Антонија Жунакић и Коста Илић.

Ко хоће да проведе пријатно вече, нека дође у вармету „Беле Куле“.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА
 ♦♦♦ БЕОГРАД ♦♦♦

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварицу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: Гевачићи, гулаш, ћуластије, пикетије и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.
 Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по јеловнику.
 Јела често српска са свинском машу.
 Одличан српски кувар београђанин Никола Грба.
 Куваћемо чисту српску каву,
 Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,
 Ђира Васић, трг. Београђанин
 Васа Златаревић, ресторатор.

23—

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушате саме цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкуклоије цигарете и тубан свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложба у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА
 Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ДУЛЕ. 52—90

Српско Трговачко Друштво А. Д.
 из Београда.
 — СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на кеју ко беокопа „Пате“ (средњи)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчаве везице за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.
 Сва новчана може новац да нам се упућује поштоменим упутницама у свима монетама.
 Уз сваку пошталу треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.
 Прима новац за итељу и чување.
 Обавештења бесплатно. 82 — УПРАВА

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

ВАРУХА САЛТИВЕЛА и С. СКАШЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверљивите ваше мењачке и банкарске послове, јер одлакује својом солидном и кувантом радњом.
 Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 90—

Најбоље и најкуклоије су

★ CIGARETTES Philippi ★

Улица Франк 31 76—2 Солун.